

Torup Ting 2019: beretning

Torup blev Årets Landsby i Danmark, 2019 under temaet bæredygtighed: økologisk, økonomisk, socialt og kulturelt. Lokaldemokratiet lever og udvikler sig i Torup. Levende, informative og velbesøgte borgermøder – også gående - viser den brede interesse for et demokrati, som trives nedefra. Dette engagement er vigtigt for at alle bliver hørt og ser sig selv som aktive deltagere i lokalsamfundet. Demokrati er ikke klaret ved at sætte et kryds hvert 4. år: det skal leves hver dag. Det gør vi i Torup.

Det har været endnu en aktiv periode for Torup Ting:

- Generalforsamling MAR 2019, 2 gående borgermøder JUNI & AUG 2019 om hhv Landsbysporet/stier og QR-koder i Torup og borgermøde NOV 2019
- Løbende kontakter til og møder med borgmestre, kommunale udvalg & den kommunale forvaltning
- Etableringen af Torupfonden og planlægningen til Hvideland – og tilløb til seniorbofællesskab boliger på Sverkilstrupvej
- Aktive Småting: Torup Deleværksted, Stier & Veje, Torup DOKby, Torup Tingsted, Torup Kalender/Velkommen til Torup, QR-koder – og Torupfonden.

Imellem borgermøderne arbejder bestyrelsen - på baggrund af drøftelserne ved borgermøderne – med aktuelle forhold af betydning for Torup og omegn, dvs i det gl postnummer 3380 Dyssekilde. Bestyrelsen har således løbende haft møder med borgmestre & den kommunale forvaltning, især om veje/stier/trafik og om Torups udbygning, Hvideland.

Torup er løbende genstand for opmærksomhed, bla under Erhvervsministeriets årlige Landdistriktskonference (2018 & 2019). Formanden for Torup Ting har holdt/har givet tilsagn om at holde tilsvarende oplæg i Folkeuniversitetet i Lemvig og Hjerk, ved Andelsbevægelsens konference i Vig, ifm borgerdreven udvikling på Jyderup Højskole, i Knabstrup, Dronningmølle, Vejby, Vingsted, Nyborg, Otterup, Hvalsø, Pindstrup, Lejre, Egebjerg og Fredensborg: Torup Ting rækker langt ud over lokalområdet. Men Torup Ting forsømmer ikke det mere lokale, hvor har formanden holdt oplæg om borgerdreven udvikling og lokaldemokrati i Netværket, Frederiksværk og i Turbinehuset, Frederiksværk og ved Danmarks

Naturfredningsforenings arr om bæredygtighed i Frederiksværk og i lokalradio MixFM (2019): lyt til 22 minutter med formanden på <https://mixfm.dk/?p=podcast>

Men den største medie-opmærksomhed knytter sig til hæderen som **Årets Landsby**, SEP 2019 - pba ansøgning fra Torup Ting. Det afstedkom en festlig fejring, præmie på kr 50.000 og en sand mediestorm med indslag i DR1, TV Avisen, TV2, TV2 News, TV Lorry, Nordsjællands TV, Radioavisen, DR P1 og Radio 4 – og satte dermed Torup og Halsnæs på det mediemæssige landkort til stor glæde for Torup og Halsnæs Kommune. Se/hør fx:

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/aarets-landsby-vi-kom-som-de-der-underlige-oekofreaks-udefra>

<https://www.tv2lorry.dk/nyheder/10-09-2019/2200/torup-arets-landby?autoplay=1>

<https://www.dr.dk/tv/se/tv-avisen/tv-avisen-24/tv-avisen-2019-09-09#!/20:10>

<https://www.dr.dk/radio/p1/p1-morgen/p1-morgen-2019-09-10#!00:41:12>

<https://www.radio4.dk/program/4-toget/> under 11.11.2019, time 2, tiden 32:30-43:50 er et interview med formanden for Torup Ting om Årets Landsby, Torup

Kulturelle aktiviteter, attraktioner og virksomheder – det levende Torup – var også temaer for KBHs Universitets undersøgelse af, hvorfor Torup er et attraktivt tilflytterområde. Herfra blev foreløbige resultater blev præsenteret på to TT-borgermøder i 2018 – og fremhævet igen i 2019 ifm hæderen som Årets Landsby. Også her har Torup Ting fungeret som facilitator. Det er en meget positiv rapport. Fra forordet:

'Modsat mange landsbyer i yderområder mødes man i Torup af et særdeles aktivt handels- og kulturliv, og landsbyen har heller ikke har oplevet det velkendte fraflytningsmønster set andre steder i yderområder. I denne undersøgelse har vi set på, hvad der gør Torup til noget særligt. Som udenforstående ser man straks såvel institutioner (en lilleskole og en børnehave) som handelsmuligheder (en lokal Brugs, café og en helsekostbutik). Tilsammen bidrager dette til liv og aktiviteter på hverdage. I sommerhalvåret er der yderligere et lokalt marked ved togstationen og hyppige fællesarrangementer såsom vandreture, yoga, foredrag, koncerter og udstillinger. Og det lokale foreningsliv inkluderer bl.a. et galleri, en musikforening, et aktivt kirkesamfund, et genbrugsværksted og den lokaldemokratiske institution Torup Ting, hvor nærdemokratiet plejes og arbejdsgrupper som for eksempel et deleværksted, en vejgruppe og en dokumentarfilmgruppe etableres

De væsentligste faktorer bag Torups succes er en høj grad af opbakning til nye idéer/projekter, bred aktiv deltagelse i arrangementer, personlige relationer på tværs af landsbyen, samt en god og konstruktiv dialog både internt i landsbyen og med samarbejdspartnere som Halsnæs Kommune (f.eks. Kulturelt Samråd), den lokale aktionsgruppe (LAG Halsnæs-Gribskov) samt offentlige og private fonde. Omverdenens blik på Torup vidner om, at de lokale og regionale medier villigt omtaler Torup og aktiviteterne i landsbyen, og at kendskabet til Torup strækker sig over en række nordsjællandske kommuner.' Se

[https://ign.ku.dk/forskning/geografi/publikationsliste/publikationsliste/?pure=da%2Fpublications%2Fhvad-skaber-rurale-succeser-og-hvor-langt-raekker-brandet\(c4302d0c-b686-45e1-b398-40770b6b8cf9\).html](https://ign.ku.dk/forskning/geografi/publikationsliste/publikationsliste/?pure=da%2Fpublications%2Fhvad-skaber-rurale-succeser-og-hvor-langt-raekker-brandet(c4302d0c-b686-45e1-b398-40770b6b8cf9).html)

Småting, dvs arbejdsgrupperne under Torup Ting har fungeret fint ift de mange Småting, nemlig Torup Deleværksted, Torup Tingsted, Velkommen til Torup, Stier/Veje/Trafik, QR-koder – og forberedelsen af Torupfonden:

- Torup Deleværksted/Repair Cafe: en eftermiddag om ugen, velvilligt huset af Mejeriet i 2019 og nu flyttet til Dyssekilde Station. Genbrug og reparation er trendy – og Torup er helt på forkant her, hvor også NNY/Efterskolen er inviteret mhp at støtte elevernes iværksætterprojekter i dette levende værksted med kompetente hjælpere. Torup Deleværksted (og Kærlighed på Cykel) huser også projekt *Sykkel* – et låne- og demonstrationsprojekt om alternativ transport, støttet bla af LAG Halsnæs-Gribskov
- Stier/Veje/Trafik: løbende dokumentation og lobbyisme ift Halsnæs Kommune, herunder møder med forvaltningen. Sammenhængende og sikre sti-forbindelser, især til/fra Melby og fartdæmpning/afstribning på vejene står højt på listen. Særligt har Haldvejens mislykkede afstribning krævet gentagne møder og en gedigen indsats fra vej/sti Småtinget, som i øvrigt har fremlagt en samlet trafikplan for Torup og omegn. Studerende fra Aalborg Universitet har ved et borgermøde (FEB 2020) fremlagt opgave om trafik i/omkring Torup
- Småtinget Velkommen til Torup har taget fat på opgaven på et nyt grundlag, nemlig ved at skabe Torups nye hjemmeside, inkl en Torup Kalender (se www.torupting.dk) og en Det Sker i Torup folder, som blev trykt i opdateret udgave
- QR-koder i Torup, inspireret af et tilsvarende projekt i Liseleje. Fortællingen om vigtige steder og historiske huse i Torup bliver fortalt via QR-koder, som kan scannes af en mobiltelefon af den smarte slags. Projektet retter sig mod både Torup-borgere og gæster udefra
- Torup Tingsted, en fysisk manifestation af lokaldemokratiet. Sten doneret af Grønnesegård; aftale om brugen af området indgået med Menighedsrådet
- Torup Folkekøkken: månedlig fællesspisning i forsamlingshuset med 50-90 deltagere pr gang, af og til suppleret med kortfilm/Torup DOKby

Lokaldemokratimidler 2018-2019

Torup Ting gjorde ved sine foretrædener 7.11.2018 og igen 25.9.2019 for Halsnæs Kommunes udvalg for Kultur, Idræt og Demokrati rede for brugen af lokaldemokratimidlerne - som et led i evalueringen af kommunens strategi for lokaldemokrati. Torup Ting fik i lighed med de andre lokalråd i Halsnæs Kommune stillet kr 25.000 til rådighed (2019) ift til at udvikle 'Vision 2030', hvor kommunen skal være kendt for at være 'Ikke for fin; rå og autentisk'. Lokaldemokratimidlerne er et vigtigt økonomisk bidrag til Torup Ting, da der ikke opkræves kontingent og løbende indtægter dermed er små: tak for det til Halsnæs Kommune

Torup Ting anvender midlerne til langsigtede formål, der kommer så mange som muligt til gode. Der er bl.a. investeret i udstyr til fremvisning af film (Torup DokBy og teater), Torup Tingsted, Det Sker i Torup folder, Torup Tings hjemmeside - og en offentlig cykelpumpe i Torup.

Torup Ting har i 2018 og 2019 anvendt lokaldemokrati midlerne til flg:

- Teater/musik aktiviteter for & med unge. Her var tale om et samarbejde ml UKC Halsnæs, Torup Forsamlingshus TLC og Torup Ting. Lamper, scenetæpper og dansegulv til teater indkøbt til fælles Torup-brug. Baggrunden er et ønske udtrykt ved borgermøder, hvor behovet for aktiviteter for/med unge blev fremhævet. Denne aktivitet knytter sig til 2030-visionens punkt om 'Sammenhængende lokale oplevelser' og er videreført i Det gl Mejeri, Torup i 2019. Udbyttet af dette er aktivering af og medleven fra ungdomsgruppen.
- Film i det fri og forskellige steder i Torup. Her er tale om et samarbejde med Torup DOKby under Torup Ting. Projektor, lærred og lydudstyr indkøbt til fælles Torup-brug. Baggrunden er et ønske om at samle Torup'ere og gæster til fælles aktiviteter, bla for at synliggøre Torups mange kvaliteter. Denne aktivitet knytter sig til 2030-visionens punkt om 'Sammenhængende lokale oplevelser' og 'Turisme og gæster'. Udbyttet af dette er unikke fællesoplevelser, i 2019 bla ifm Himmelstorm festival.
- Velkommen til Torup. Folder og Torup Tings hjemmeside om bla aktiviteter (kalender), samt info om virksomheder og foreninger i Torup og Omegn. Baggrunden er et ønske om at synliggøre Torups mange kvaliteter og aktiviteter. Denne aktivitet knytter sig til 2030-visionens punkter om både 'Sammenhængende lokale oplevelser' og 'Turisme og gæster'. Den er blevet videreført i 2018 og 2019. Udbyttet af dette er en synliggørelse af Torups mange kulturelle aktiviteter, attraktioner og virksomheder. Behovet for 'Velkommen til Torup' understreges af planerne for Hvideland, som vil medføre mange nye medborgere i Torup: de vil (også) have behov for at orientere sig bredt om Torups mange muligheder.

- QR-kode projekt under Torup Ting fokuserer på historien bag særlige steder og bygninger i Torup: hvor lå fx Torup Kro; hvad er Dyssekilde Stations historie? Her synliggøres Torups historie via tekst og videoer direkte på brugernes smartphones. Denne aktivitet er inspireret af Liselejes tilsvarende QR-projekt og knytter sig til 2030-visionens punkter om både 'Sammenhængende lokale oplevelser' og 'Turisme og gæster'. Udbyttet af dette er en turisme-mæssig extra dimension og en fokusering af borgernes og gæsternes historiske bevidsthed om Torup, som har en 1000-årig historie.
- Folkekøkken, dvs fællesspisning for alle i Torup og omegn i TLC/Forsamlingshuset en gang om måneden under Torup Ting. TLC er stillet gratis til rådighed af TLCs bestyrelse, og deltagerne betaler selv for maden. Eneste Torup Ting udgift er trykning af plakater til ophæng i Torups fælles info-skabe. Plakaterne designes og ophænges vha gratis frivilligt arbejde. Folkekøkkenet er et af Torups vigtige samlingspunkter... på linje med Torup Marked, hver 14.dag om sommeren, hvor mange turister og sommerhusbeboere samles i Torup til Kilometermad. Disse aktiviteter knytter sig til 2030-visionens punkt om 'Sammenhængende lokale oplevelser' og 'Turisme og gæster'. Udbyttet af dette er at der er skabt mødepladser for Torup'ere og ikke-Torup'ere på tværs – som folk benytter sig af i stor stil. Det skaber en social sammenhængskraft.
- Tingsted, dvs. stenkreds: en fysisk manifestation af lokaldemokratiet. Her er tale om et samarbejde med Grønnessegård (doneret sten), Menighedsrådet (stillet jord til rådighed), lokale borgere (maskinkraft) og Torup Ting (aftaler; transport). Baggrunden er et ønske om at synliggøre Torups lokaldemokrati... i en historisk belysning. Denne aktivitet knytter sig til 2030-visionens punkter om 'Rå og autentiske oplevelser i hverdagen' og 'Turisme og gæster'. Udbyttet af dette er en fysisk fællesoplevelse af et levende lokaldemokrati, en manifestation af betydningen af lokalt engagement som drivkraft i samfundsudvikling. Tingstedet benyttes bla ifm (gående) borgermøder – og til at nyde solnedgangen.

Torup Ting, februar 2020, Peter Plant

Bestyrelsen består af: Peter Plant, formand; Flemming Pedersen, Catalina Odile Sommer, Mette Jacobsen og Simon Hansen

Se www.torupting.dk og følg os på Facebook:

<https://www.facebook.com/groups/1483668321918794/?fref=ts>